

Czy ugryzienie przez kleszcza może być niebezpieczne?

Borelioza

Czynnikiem wywołującym jest *Borrelia burgdorferi* - krętek, który jest przenoszony przez niektóre rodzaje kleszczy. W Polsce liczba zachorowań dochodzi do kilkunastu tysięcy rocznie. Poza ludźmi chorują również psy oraz niektóre zwierzęta leśne.

Przebieg zakażenia u ludzi jest zmienny. Przebieg choroby podzielony jest na 3 fazy (stadia).

I faza choroby (I stadium)- w ciągu 3 do 30 dni od ukąszenia pojawia się rumień wędrujący. Później mogą pojawić się też wtórne zmiany rumieniowe z naciekiem zapalnym.

II faza choroby (II stadium) – po kilku tygodniach, czasem wcześniej od wystąpienia zmian skórnych- rumienia. Zmiany zapalne obejmują głównie układ nerwowy (faza ta nakłada się na fazę I). Początkowo na skutek przejścia bakterii do ośrodkowego układu nerwowego – mogą wystąpić bóle mięśni, bóle głowy, porażenie nerwów czaszkowych, głównie VII- nerw twarzowy. Poza zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych o różnym przebiegu od łagodnego do ciężkiego wstępują też inne objawy neurologiczne – zapalenie wielonerwowe i inne.

Czasem jest to drażliwość, zaburzenia koncentracji, uwagi, zaburzenia snu.

Mogą pojawić się objawy ze strony serca – zaburzenia przewodzenia, zapalenia mięśnia sercowego.

Przy zajęciu ośrodkowego układu nerwowego mówimy o **neuroborelioze**.

Neuroborelioza może nie być poprzedzona rumieniem lub zauważonym ukłuciem przez kleszcza

III faza choroby (III stadium) – kilka miesięcy od pierwotnego zakażenia.

Charakteryzuje się różnymi objawami- zaburzeniami pamięci, funkcji poznawczych, uszkodzenie nerwu wrotowego, polineuropatii.

Gorączka nie jest charakterystycznym objawem.

Rozpoznanie

Pewne rozpoznanie jest wówczas jeżeli ustalili się w wywiadzie ukłucie przez kleszcze i wystąpi rumień.

Wykonuje się badania swoistych przeciwciał (IgG, IgM) w surowicy krwi a w przypadkach kiedy występują objawy neurologiczne w płynie mózgowo-rdzeniowym (należy wykonać nakłucie lędźwiowe). Jako potwierdzenie wykonuje się badanie Western blot.

Leczenie

I faza- stosuje się antybiotyki.

Właściwie dobrany antybiotyk zapobiega wystąpieniu kolejnych stadiów choroby. Późne stadia choroby wymagają hospitalizacji

Zapobieganie

W okresach największego nasilenia choroby konieczne jest nakrycie głowy w czasie spacerów, odzież z długim rękawem i długie spodnie a także wskazane użycie środków odstrasżających kleszcze. W razie wystąpienia rumienia (zmian na skórze) należy zgłosić się do lekarza.

Dr hab. med. Ewa Pilarska

Kierownik Kliniki Neurologii Rozwojowej Katedry Neurologii

Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego